

การแปลบทพูดกะเทยจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ:

กรณีศึกษาภาพยนตร์เรื่อง

“สตรีเหล็ก ภาค 1”

และหนังสือรักจริงปิ้งแก้อ “Change: รัก...ไม่เปลี่ยน”

Translation of Ladyboys' Dialogues from Thai into English:
A Case Study of a Movie, the *Iron Ladies 1*, and a True
Love, Fake Romance Short Film, *Change: Love...As Always*

ศิวนนท์ นิลพานิชย์

Siwanon Ninpanit

ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนานาชาติ (หลักสูตรนานาชาติ)

English for International Communication (International Program)

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาการแปลบทพูดกะเทยจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษในภาพยนตร์เรื่อง “สตรีเหล็ก ภาค 1” (2543) และหนังสือรักจริงปิ้งแก้อ เรื่อง “Change: รัก...ไม่เปลี่ยน” (2556) ในแง่ลักษณะบทพูดกะเทยทั้งต้นฉบับภาษาไทยและฉบับแปลภาษาอังกฤษ รวมถึงกลวิธีการแปล โดยใช้กรอบทฤษฎีการแปลศัพท์เฉพาะวัฒนธรรมของเบเกอร์ (Baker, 2011) ซึ่งยังครอบคลุมถึงศัพท์เฉพาะกลุ่ม (สุทธิพงศ์ เพิ่มพูล, 2556) ผลวิจัยแสดงให้เห็นว่าบทพูดกะเทยซึ่งเป็นคำ วลี และสำนวนต่าง ๆ ที่ตัวละครกะเทยใช้นั้นมีจำนวน 23 ตัวอย่าง ซึ่งมีลักษณะที่หลากหลาย อาทิ คำศัพท์ วลี สำนวน หรือสแลงที่สร้างขึ้นใหม่หรือดัดแปลงจากคำมาตรฐาน (ร้อยละ 34.78) หรือคำเรียกขานและสรรพนาม (ร้อยละ 34.78) และพบว่าผู้แปลบทพูดกะเทยเป็นภาษาอังกฤษจะแปลโดยยึดความหมายเป็นสำคัญโดยให้มีความเหมาะสมกับต้นฉบับภาษาไทย นอกจากนี้ยังมีการใช้กลวิธีการแปลศัพท์เฉพาะกลุ่มที่หลากหลาย เช่น พบกลวิธีการใช้

คำที่ให้ความหมายหรือรู้สึกล้นน้อยกว่ามากที่สุด (ร้อยละ 26.09) กลวิธีการใช้ศัพท์
วัฒนธรรมและการละคำอย่างละเท่า ๆ กัน (ร้อยละ 21.74) และกลวิธีการใช้คำที่มี
ความหมายกว้างและคำที่มีความหมายใกล้เคียงอย่างละเท่า ๆ กัน (ร้อยละ 13.04)
เป็นต้น ลักษณะ เนื้อหา และกลวิธีการแปลที่เกี่ยวข้องจะได้รับการอภิปรายเพิ่มเติม
หวังว่างานวิจัยชิ้นนี้จะช่วยให้นักแปลตระหนักถึงบทพูดกระเทยที่มีความหลากหลาย
และใช้กลวิธีการแปลศัพท์เฉพาะกลุ่มต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดความหมายและอารมณ์
ของบทพูดกระเทยในบทบรรยายได้ภาพยนตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ: การแปลบทพูดกระเทย การแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ บทบรรยายได้
ภาพยนตร์และหนังสือ

Abstract

This study investigates a translation of ladyboys' dialogues from Thai into English in a movie, *the Iron Ladies 1* (2000), and in a true love, fake romance short film, *Change: Love...As Always* (2013) in terms of their characteristics in both source text (Thai) and target text (English) as well as translation strategies. By deploying a translation framework of translation strategies of non-equivalence at word level (Baker, 2011), which encompasses idiosyncratic vocabulary used by a specific group of individuals (Suttipong Permpoon, 2013), the results show the 23 examples of ladyboys' dialogues which include words, phrases, and expressions in which the ladyboy characters use. They are of various characteristics, for example, words, phrases, expressions or slang terms which are newly coined or are adapted from standard language (34.78%) or address terms and pronouns (34.78%). In addition, it is found that the translators translate the ladyboys' scripts into English by adhering mainly to meaning so that they are suitable to the Thai version. It is also discovered that the translation strategies of non-equivalence are variously employed. For instance, the translation strategy by using more neutral or less expressive words is used the most (26.09%), the translation strategies by cultural substitution and by omission are equally employed (21.74%), and the translation strategies by using a more general word and by paraphrasing share the same percentage of 13.04%. Related translation characteristics, contents, and translation strategies will be further discussed. It is hoped that this study will help translators be aware of unique characteristics of ladyboys' dialogues and be able to employ different translation strategies of non-equivalence to translate idiosyncratic words in ladyboys' subtitle scripts so as to convey their original meaning and flavor effectively.

Keywords: Translation of ladyboys' dialogues, Translation from Thai into English, Subtitles

บทนำ

ในปัจจุบัน ประเด็นเรื่องความหลากหลายทางเพศของกลุ่มบุคคลที่มีเพศวิถี (Sexuality)¹ แตกต่างไปจากบรรทัดฐานเรื่องเพศในสังคมได้รับการวิจัยอย่างกว้างขวาง คนกลุ่มนี้ได้แก่ กะเทย เกย์ สาวประเภทสอง ทอม และดี เป็นต้น แม้ว่าจะมีงานวิจัยที่ศึกษากลุ่มเพศทางเลือกนี้เพิ่มขึ้น แต่การถูกตีตราในเชิงลบจนกลายเป็นมายาคติที่ผิดโดยคนในสังคมยังคงปรากฏให้เห็น (นฤพนธ์ ด่วงวิเศษ, 2556)

กล่าวกันว่าสังคมไทยสมัยใหม่เปิดกว้างให้กับทุกเพศมากขึ้น ดังปรากฏให้เห็นตามสื่อต่าง ๆ อาทิ ภาพยนตร์ซึ่งมักถ่ายทอดเรื่องราวของเพศทางเลือก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกะเทย แต่หลายครั้ง ภาพของกะเทยที่ถ่ายทอดสู่สายตาผู้ชม มักเป็นภาพที่กะเทยต้องเป็นตัวตลก ตัวอย่างภาพยนตร์กะเทยที่เป็นที่รู้จักของผู้ชมชาวไทย ได้แก่ เรื่อง “สตรีเหล็ก” *The Iron Ladies 1* (2543) สุทธิพงศ์ เพิ่มพูล (2556) กล่าวว่า ภาพยนตร์เรื่องนี้ เป็นภาพยนตร์เรื่องแรก ๆ ที่เปิดโอกาสและปูทางให้ตัวละครกะเทยมีบทบาท แต่บทบาทส่วนใหญ่ยังคงจำกัดอยู่แค่การสร้างความบันเทิงให้กับผู้ชม

นอกจากนี้ ภาพยนตร์ส่วนใหญ่ที่มีตัวละครกะเทยเข้ามาเกี่ยวข้อง มักจะสื่อให้เห็นภาพการใช้ภาษาของคนกลุ่มนี้ว่ามีลักษณะที่แตกต่าง เช่น มีการสร้างศัพท์เฉพาะกลุ่ม เป็นต้น และเมื่อสื่อภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกะเทยได้รับความนิยม ก็จะทำให้เกิดการแปลบทบรรยายภาพยนตร์ซึ่งเป็นคำพูดหรือบทสนทนาของตัวละครขึ้น เพื่อให้ชาวต่างชาติที่สนใจภาพยนตร์กะเทยได้รับชมอย่างเข้าใจ อย่างไรก็ตาม ดังที่กล่าวข้างต้นว่า กะเทยมักสร้างคำ วลี สำนวนใหม่ ๆ ขึ้น ซึ่งมีลักษณะโดดเด่นและมีลีลาแตกต่างไปจากคำพูดที่ผู้ชายหรือผู้หญิงใช้ ทำให้เป็นเรื่องท้าทายสำหรับนักแปลที่ต้องศึกษาความหมายและถ่ายทอดต้นฉบับ เช่น การแปลต้นฉบับภาษาไทยเป็นฉบับแปลภาษาอังกฤษที่ถูกต้อง ได้อรรถรส และเป็นธรรมชาติ

¹ กฤตยา อาชวนิจกุล (2554: 2) ให้ความหมายของเพศวิถีไว้คร่าว ๆ หมายถึง วิธีชีวิตทางเพศที่ถูกหล่อหลอมสร้างจากค่านิยม บรรทัดฐาน และระบบวิธีคิด วิธี ปฏิบัติที่เกี่ยวกับความปรารถนาและการแสดงออกทางเพศ ความคิดเกี่ยวกับคู่รัก คู่ชีวิตในอุดมคติ และกามกิจ ซึ่งเป็น ระบบความคิดและพฤติกรรมที่มีความหมายทางสังคม สัมพันธ์กับมิติทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่กำหนดและสร้างความหมายให้แก่เรื่องเพศในหลากหลายแง่มุม

ความท้าทายในการแปลบทพูดกะเทยดังกล่าว จึงเป็นที่มาของงานวิจัยนี้ โดยผู้วิจัยจะศึกษาลักษณะของคำ วลี สำนวนที่กะเทยที่ใช้ภาพยนตร์เรื่อง “สตรีเหล็ก ภาค 1” และหนังสือสั้นรักจริงปิ้งเก้อ “Change: รัก...ไม่เปลี่ยน” ว่ามีลักษณะเช่นไร รวมถึงมีแนวทางการแปลบทพูดกะเทยที่มีลักษณะเฉพาะวัฒนธรรมหรือเฉพาะกลุ่มอย่างไร โดยจะอ้างอิงกลยุทธ์การแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรมของ Baker (2011) เพื่อเพิ่มตัวอย่างการศึกษาแนวทางการใช้กลวิธีการแปลคำศัพท์เฉพาะกลุ่มของกะเทยต่อไป

นิยาม

สุทธิพงศ์ เพิ่มพูล (2556) ใช้คำอ้างถึงบุคคลที่มีลักษณะ บทบาท และเพศภาวะตรงข้ามกับเพศสรีระในงานวิจัยว่า เกย์ ดังนั้นจึงนิยามคำพูดเฉพาะที่บุคคลเหล่านี้ใช้ว่า ภาษาเกย์ โดยเขาได้รับอิทธิพลจากการศึกษางานเกี่ยวกับกลุ่มชายรักชายที่เริ่มต้นจากประเทศในแถบตะวันตก ไม่ใช่ ภาษากะเทย อย่างไรก็ตามภาษาเกย์หรือภาษากะเทยนั้นไม่จัดว่าเป็นภาษา เพราะกลุ่มผู้ใช้พัฒนาคำศัพท์สำนวนใหม่ๆ มาจากภาษามาตรฐาน (Adam & Jan, 1999) อ้างในสุทธิพงศ์ เพิ่มพูล (2556)

ในที่นี้คำว่า ภาษา ใช้เป็นคำเรียกรวม ๆ คำพูดของเกย์หรือกะเทยไม่ว่าเป็นคำศัพท์ วลี สำนวนต่าง ๆ ที่ปรากฏ สำหรับงานวิจัยชิ้นนี้จะเลือกใช้คำว่า บทพูดกะเทย เพราะคำว่าบทพูดหมายถึง บทสนทนาในภาพยนตร์ได้ ซึ่งจะครอบคลุมคำศัพท์ทุกประเภท และจะใช้คำว่ากะเทยแทนเกย์ เพราะตัวละครในเรื่องที่ศึกษาได้รับบทบาทเป็นชายที่รักสวยรักงาม มีการแต่งกาย และจรรยาวัธไปในทางเพศหญิง ไม่ใช่เกย์ซึ่งในภาษาไทยมักหมายถึง เพศชายที่ชอบเพศเดียวกัน กัมปนาท ตันสฤตบุทรกุล (2554) อธิบายเพิ่มเติมว่า เกย์ยังคงพึงพอใจในเพศชายของตนโดยแต่งตัวเป็นผู้ชาย นอกจากนี้ เหตุผลที่เลือกใช้คำว่า กะเทย ยังสอดคล้องกับ บรูมเมลฮิวส์ (Brummelhuis, 1999) ที่ให้แยกการเรียกกะเทยกับเกย์ออกจากกัน ดังนั้นผู้วิจัยจะใช้คำว่า กะเทย เรียกตัวละครในเรื่องที่ศึกษาซึ่งมีลักษณะร่วมระหว่างชายและหญิง แต่มีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงตัวเองไปในทางเพศหญิง หรือ male-to-female transgender (Winter, 2006; Winter & Udomsak, 2002)

การแปลบทบรรยายภาพยนตร์

ในยุคแห่งการสื่อสารอันไร้พรมแดน การแปลได้เข้ามามีบทบาทในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร รวมถึงการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม (พิมพันธุ์ เวสโกศล, 2558) ดังนั้นการแปลจึงไม่ได้จำกัดอยู่แค่เนื้อหาสาระบนกระดาษ แต่ยังครอบคลุมถึงการแปลต้นฉบับประเภทอื่น ๆ อาทิ การแปลบทบรรยายภาพยนตร์ (subtitles) เตือนจิตต์ จิตต์อารี (2548) กล่าวถึงข้อควรทราบในการแปลบทภาพยนตร์ว่า ผู้แปลต้องแปลเนื้อหาให้ถูกต้องตรงตามความหมายกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่อง จำนวนคำที่แปลต้องมีความพอดีกับคำพูดของตัวละคร การเลือกใช้คำต้องให้เหมาะสม เข้าใจง่าย และระมัดระวังเรื่องการสะกดคำ นอกจากนี้ การแปลบทบรรยายภาพยนตร์ควรแปลโดยพิจารณาเรื่องจำนวนคำที่ใช้ซึ่งไม่ควรเกิน 12 คำ หรือไม่ควรเกิน 2 บรรทัด ระวังคำที่มีความหมายมากกว่า 1 ความหมาย หรือมีความหมายขึ้นอยู่กับบริบท จีระนันท์ พิตรปริษา (อ้างในเตือนจิตต์ จิตต์อารี, 2548) ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ผู้แปลบทภาพยนตร์พลักพลังการแปลได้ แต่อย่าให้บิดเบือนไปจากบทแปลและยังต้องแปลให้ได้วรรคสีกอีกด้วย

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม

ในที่นี้ ศัพท์วัฒนธรรมไม่ใช่เป็นเพียงศัพท์ที่มีเฉพาะในภาษาต้นฉบับเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงศัพท์เฉพาะกลุ่มด้วย (สุทธิพงษ์ เพิ่มพูล, 2556) โดย Baker (2011) ได้เสนอแนวทางหรือกลวิธีการแปลศัพท์เฉพาะวัฒนธรรมไว้ 8 วิธี ซึ่งมักจะนำมาประยุกต์ใช้ในการแปล เมื่อต้นฉบับมีคำที่ไม่สามารถหาคำเทียบเคียงได้ (non-equivalence at word level) ในงานวิจัยนี้ กลวิธีดังกล่าวจะนำมาใช้เป็นกรอบทฤษฎีในการวิเคราะห์การแปลบทพูดกระเทย โดยแนวทางการแปลทั้ง 8 วิธี มีดังต่อไปนี้

1. การใช้คำที่มีความหมายกว้าง ครอบคลุมความหมายหลักของคำในต้นฉบับ เช่น แปล ‘สีม่วงดอกรัก’ ว่า ‘purple’ (Mungchomklang, 2009)

2. การใช้คำที่มีความหมายน้อยกว่าในแง่ความรู้สึก หรือไม่มีความหมายแฝงเหมือนในต้นฉบับ เช่น แปล 'เกรงใจ' ว่า 'to have consideration' (Mungchomklang, 2009)

3. การใช้คำศัพท์วัฒนธรรมในภาษาแปล วิธีนี้ทำให้ผู้อ่านภาษาแปลคุ้นเคยกับความหมายหรือเข้าใจมากขึ้น เช่น แปล 'ไชโย' ว่า 'cheers' (Mungchomklang, 2009) หรือ 'hip hip hooray'

4. การใช้คำยืมหรือคำทับศัพท์และหรืออธิบายเพิ่มเติม เช่น แปล 'สังขยา' ว่า 'Sangkaya, a kind of Thai dessert made from egg yolk, coconut milk and sugar' (Mungchomklang, 2009)

5. การใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกัน กลวิธีนี้ใช้เมื่อภาษาปลายทางมีคำปรากฏใช้ในลักษณะเดียวกับคำในภาษาต้นทาง แต่อาจมีรูปคำแตกต่างกัน โดยผู้แปลใช้คำหรือโครงสร้างในภาษาแปลที่แตกต่างจากภาษาต้นฉบับได้ เช่น แปล 'สถาปัตยกรรมงดงามอย่างยิ่งหาที่เปรียบมิได้' ว่า 'incomparable sophistication of architecture' (Khongbumpen, 2008)

6. การใช้คำที่ไม่เกี่ยวข้องกัน กลวิธีนี้ใช้เมื่อไม่มีคำในภาษาปลายทางที่มีโครงสร้างทางความหมายที่ซับซ้อนเท่ากัน หรือคำในภาษาต้นฉบับมีลักษณะซับซ้อนทางความหมาย (semantically complex) กลวิธีนี้ยังใช้แปลแนวคิดบางอย่างที่ไม่มีปรากฏเป็นคำในภาษาปลายทาง ดังนั้นผู้แปลอาจใช้คำที่ไม่เกี่ยวข้องแต่มีความหมายเท่ากันแปลได้ เช่น แปล 'เจ็บใจ' ว่า 'feeling frustrated and angry with oneself for being unable to do something successfully' (Saewong, 2004)

7. การละคำซึ่งอาจไม่สำคัญ หรือถ้าแปลแล้วทำให้ผู้อ่านภาษาแปลสับสนได้ เช่น แปล 'หนึ่งเดือนต่อมา ศาลาฮ้อยเค้าก็เป็นรูปเป็นร่างขึ้น ณ สถานที่แห่งใหม่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา' ว่า 'One month passed. Sala Hoi Khao took shape on the bank of the Cha Phraya River' โดยคำที่ทำตัวเอียงในต้นฉบับภาษาไทยถูกละในฉบับแปลภาษาอังกฤษ (Mungchomklang, 2009)

8. การยกตัวอย่างประกอบ ในกรณีเมื่อแปลภาษาต้นฉบับแล้ว ไม่สื่อความในภาษาแปล เช่น ถ้าต้นฉบับเป็นภาษาอังกฤษ ‘chain hotels’ อาจแปลได้ว่า ‘โรงแรมที่มีสาขาทั่วโลก เช่น Hyatt, Marriott และ Hilton เป็นต้น’ โดยมีการยกตัวอย่างของโรงแรมที่มีลักษณะ chain ประกอบในฉบับแปลภาษาไทย (Khongbumpen, 2008)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุทธิพงษ์ เพิ่มพูล (2556) ศึกษาและวิเคราะห์ภาษาเกย์ รวมถึงกลวิธีการแปลศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษในบทบรรยายภาพยนตร์เกย์เรื่อง “ปล้นนยะยะ ภาค 1” และ “ว้ายบี้ม เชียร์กระหึ่มโลก” โดยพิจารณาเปรียบเทียบภาษาเกย์ของไทยกับการวิเคราะห์ภาษาเกย์ในสหราชอาณาจักร ผลการศึกษาพบว่า ผู้แปลให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดความหมายมากกว่าการถ่ายทอดภาษาเกย์ในฉบับแปล กล่าวคือ ร้อยละ 77.42 ต่อ 22.58 ตามลำดับ ภาษาเกย์ที่พบ อาทิ ชนะเร็ด ดัดจรู ลงแขก เป็นต้น ในด้านกลวิธีการแปลศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม ผู้วิจัยพบว่า ผู้แปลใช้กลวิธีการใช้ศัพท์วัฒนธรรมในฉบับแปลมากที่สุด ตามด้วยการใช้คำที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามไม่พบกลวิธีการใช้คำยืมหรือยกตัวอย่างประกอบ

วิธีการดำเนินวิจัย

1. ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาการแปลบทพูดของกระเทยจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษที่ปรากฏในภาพยนตร์ 1 เรื่องและหนังสือ 1 เรื่อง ดังนี้

1.1 ภาพยนตร์เรื่อง “สตรีเหล็ก ภาค 1” (The Iron Ladies 1) ฉายในปี พ.ศ. 2543 กำกับโดย ยงยุทธ ทองกองทุน มีความยาวประมาณ 1 ชั่วโมง 57 นาที ภาพยนตร์เรื่องนี้สร้างจากเรื่องจริงของทีมวอลเลย์บอลชาย จังหวัดลำปางซึ่งมีผู้เล่นทั้งหมดเป็นกะเทย เนื้อหาในภาพยนตร์เกี่ยวกับเส้นทางแชมป์ของทีมวอลเลย์บอลชาย เขต 5 จังหวัดลำปาง โดยที่ผู้เล่นทุกคนในทีมต้องฝ่าฟันบททดสอบและอุปสรรคต่าง ๆ ก่อนจะกลายเป็นทีมวอลเลย์บอลนามว่า สตรีเหล็ก ที่คว้าเหรียญทองได้ในที่สุด

1.2 หนังสือรักจริงปิ้งแก้อ เรื่อง “Change: รัก...ไม่เปลี่ยน” กำกับโดย ณัฐพงษ์ มงคลสวัสดิ์ออกอากาศเมื่อปี พ.ศ. 2556 ทางช่อง Bang Channel เรื่องนี้เป็นหนังสือเรื่องที่ 6 จากรายการรักจริงปิ้งแก้อ มีความยาวประมาณ 40 นาที หนังสือเรื่องนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับเพื่อนรักคู่หนึ่งของโรงเรียนชายล้วน ในวันจบการศึกษา แชมป์ ได้สารภาพรักกับ เจ โดยแชมป์ได้รับคำตอบกลับมาจาก ถ้าเขาเป็นผู้หญิง เจอาจตกลงเป็นแฟนด้วย ดังนั้นในช่วงเวลา 6 ปีต่อมา แชมป์ได้เปลี่ยนแปลงตัวเองและกลายเป็น ชาร์มมี ในที่สุดเธอได้เข้ารับการผ่าตัดแปลงเพศ แต่แล้วเจก็ปฏิเสธเธอและกล่าวว่าตอนนั้นพูดออกไปโดยไม่ได้อะไร เพียงต้องการรักษาน้ำใจของเพื่อน

เหตุผลที่เลือกเรื่องทั้งสองนี้เพราะต้องการให้นักแปลมืออาชีพและมือสมัครเล่นเห็นตัวอย่างและลักษณะศัพท์กะเทยต่าง ๆ ซึ่งอาจใช้อยู่ในปัจจุบัน หรือเริ่มไม่เป็นที่นิยม แต่ในฐานะผู้แปลยังคงต้องศึกษาและถอดความหมายของศัพท์กะเทยเหล่านี้เพื่อการแปลที่ถูกต้องต่อไป และยังเป็นการเตรียมตัวเพื่อศึกษาการแปลศัพท์กะเทยใหม่ ๆ ในอนาคต

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากผู้วิจัยได้ดูภาพยนตร์และหนังสือทั้ง 2 เรื่อง เรื่องละ 2 รอบแล้ว ได้รวบรวมคำศัพท์ สำนวนกะเทยที่ปรากฏพร้อมบันทึกเวลาขณะที่ตัวละครกะเทยพูดคำหรือวลีนั้น ๆ ผู้วิจัยยังได้ส่งตัวอย่างที่ได้ไปให้ผู้เป็นกะเทยคนอื่น ๆ พิจารณาว่ามีความคิดเห็นตรงกันหรือไม่ มีคำใดที่ไม่น่าจะใช้คำหรือวลีที่กะเทยใช้ โดยผู้เข้าร่วมพิจารณาเป็นกะเทยจำนวน 4 คน โดยทุกคนจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ใน 4 คนนี้ เป็นกะเทยแต่งหญิงผอมยาว 2 คน แต่งชาย 2 คน หลังจากนั้น ผู้วิจัยใช้กรอบในการพิจารณาบทพูดกะเทยจากงานวิจัยของ สุทธิพงศ์ เพิ่มพูล (2556) ที่ดัดแปลงจากงานก่อน ๆ อาทิ ยุทธนา นันทวิธวิภา (2547) และช่องทางอื่น ๆ เช่น เว็บไซต์ ในการพิจารณาบทพูดกะเทยที่รวบรวมได้ รวมถึงการอธิบายความหมาย โดยลักษณะหรือรูปแบบคำ วลี ประโยค หรือ สำนวนที่กะเทยใช้อาจมีหลายประเภท ดังต่อไปนี้

2.1 คำศัพท์ วลี จำนวน หรือสแลงที่สร้างขึ้นใหม่ หรือดัดแปลงจากคำมาตรฐาน เช่น ‘ซอลิ้วเฮียง’ หมายถึง การสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเอง หรือ ‘ลงแขก’ หมายถึง รุมข่มขืน (สุทธิพงศ์ เพิ่มพูล, 2556)

2.2 ศัพท์จำนวนที่ใช้ภาษากำกวม เช่น ‘เมื่อคืนนี้ผู้ชาย ขนเยอะมาก’ โดยที่คำว่า ‘ขน’ อาจ หมายถึง ขนตามร่างกาย หรือกริยา ขนของ (สุทธิพงศ์ เพิ่มพูล, 2556)

2.3 คำที่ใช้เรียกขานและสรรพนาม เช่น ‘กะเทยน้อยหอยสังข์’ หมายถึง กะเทยเด็กที่มีนิสัยน่ารักหรือ ‘เจ้’ ซึ่งเป็นสรรพนามใช้เรียกกะเทยที่อาวุโสกว่า (สุทธิพงศ์ เพิ่มพูล, 2556)

2.4 คำที่บ่งบอกความเป็นกะเทย เช่น ‘ก็เลิกคบกับหล่อนยังงี้ละ ยะ’ คำว่า ‘ยะ’ อาจดัดแปลงมาจาก จ๊ะ คะ ซึ่งเป็นคำอนุภาคที่ใช้กับผู้หญิง (สุทธิพงศ์ เพิ่มพูล, 2556)

2.5 คำหยาบหรือคำต้องห้าม เช่น ‘อีวอก’ ซึ่งใช้ตำหรือตำหนิเพื่อนที่ไม่ทันคน โง่ หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ (สุทธิพงศ์ เพิ่มพูล, 2556)

2.6 คำวลีหรือประโยคคล้องจอง เช่น ‘พวกเราก็อ้วสมิหลา สงขลา บัดตานี้ แพนดาซี ภูเก็ตไป เลยซี’ วลีที่ทำตัวเฮียง หมายถึง มีความสุขหรือความสนุกกับกิจกรรมที่ทำ (สุทธิพงศ์ เพิ่มพูล, 2556)

คำถามวิจัย

งานวิจัยนี้มีคำถามวิจัย 2 ข้อ คือ

1. ลักษณะบทพูดกะเทยที่ใช้ในต้นฉบับภาษาไทยและฉบับแปลภาษาอังกฤษในเรื่อง “สตรีเหล็ก 1” (The Iron Ladies 1) และหนังสือรักจริงบึงเกลือ เรื่อง “Change: รัก...ไม่เปลี่ยน” เป็นเช่นไร

2. ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลบทพูดกะเทยจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษภายใต้กรอบการแปลศัพท์วัฒนธรรมหรือศัพท์เฉพาะกลุ่มอย่างไร

ผลการวิจัย

หลังจากรวบรวมและพิจารณาทพุดกะเทย ผู้วิจัยพบว่าผู้แปลถ่ายทอดบทพุดกะเทยจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษโดยยึดความหมายเป็นหลัก แต่มีการปรับลีลาของภาษาหรือ Register (สุพรรณิ ปันมณี, 2555) ในฉบับแปลภาษาอังกฤษให้เหมาะสมกับต้นฉบับภาษาไทย

อันดับแรกหลังจากแสดงให้เห็นถึงลักษณะบทพุดกะเทยในช่วงต้นแล้ว ศัพท์ วลี และสำนวน ต่าง ๆ ที่กะเทยใช้ในภาพยนตร์และหนังสือ นำมาแสดงในตารางได้ดังต่อไปนี้ เรียงจากมากไปน้อย โดยตารางที่ 1 ด้านล่างแสดงลักษณะบทพุดกะเทยและจำนวนตัวอย่างที่ปรากฏ

ลักษณะบทพุดกะเทย	จำนวน	เปอร์เซ็นต์ (%)	ตัวอย่าง
คำศัพท์ วลี สแลงใหม่หรือที่ดัดแปลงจากคำเดิม	8	34.78	น้องจิม ออกล่า เก๊กซงค์ หลุด ซิม่าไลชั่น เบี่ยน หีบเง๊ะ อี้บ
คำเรียกขานและสรรพนาม	8	34.78	นาง ชะนีน้อยชะนีใหญ่ อีหอย เจ้/อี่เจ้ หนู กะเทย หล่อน อีนี่
คำยาบหรือคำด่า	3	13.04	อีหอย อีผอยขัดตูด อีเปรต
คำ วลี หรือประโยคคล้องจอง	2	8.7	เร็ดทรูอินวัน กับเกย์เร็ก้า
คำบ่งบอกความเป็นกะเทย	2	8.7	ยะ ยะ
คำศัพท์ สำนวนกำกวม	-	0	-
รวมบทพุดกะเทยทั้งหมด		100	23 ตัวอย่าง

จากตารางจะเห็นว่า จำนวนตัวอย่างบทพุดของกะเทยที่รวบรวมได้มีประมาณ 23 ตัวอย่าง โดยเป็นคำหรือวลี สแลงใหม่หรือที่ดัดแปลงจากคำเดิม และคำเรียกขานหรือสรรพนามมากที่สุดอย่างละ 8 ตัวอย่าง อย่างไรก็ตาม ไม่ปรากฏการใช้คำที่มีความหมายกำกวมในทั้ง 2 เรื่อง

ในด้านกลวิธีการแปลศัพท์วัฒนธรรมหรือศัพท์เฉพาะกลุ่มนั้น บทพูดกระเทยที่
แปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษแสดงในตารางที่ 2 ได้ดังนี้

ลักษณะบทพูดกระเทย	กลวิธีการแปลศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม							
	คำที่ให้ความหมายกว้าง	คำที่ให้ความหมายหรือรู้สึกน้อยกว่า	คำศัพท์วัฒนธรรม	คำยืมและคำทับศัพท์	คำที่เกี่ยวข้อง	คำที่ไม่เกี่ยวข้อง	การละคำ	การยกตัวอย่างประกอบ
คำศัพท์ วลี สแลงใหม่หรือที่ดัดแปลงจาก คำเดิม (8)	2	1	1	-	2	-	2	-
คำเรียกขานและสรรพนาม (8)	1	4	1	-	-	-	1	-
คำย้าบหรือคำต้องห้าม (3)	-	-	3	-	-	-	-	-
คำ วลี หรือประโยคคล้องจอง (2)	-	1	-	-	1	-	-	-
คำบ่งบอกความเป็นกะเทย (2)	-	-	-	-	-	-	2	-
คำศัพท์ สำนวนกำกวม (-)	-	-	-	-	-	-	-	-
จำนวนตัวอย่างทั้งหมด (23)	3	6	5	-	3	-	5	-
เปอร์เซ็นต์ (%)	13.04	26.09	21.74	0	13.04	0	21.74	0

วิเคราะห์ข้อมูล

คำศัพท์ วลี สำนวนกะเทยที่รวบรวมได้ จะแสดงในรูปของตารางและอธิบาย
ความหมาย รวมถึงกลวิธีการแปลของแต่ละตัวอย่าง โดยเรียงจากคำศัพท์สแลงใหม่
จนถึงคำบ่งบอกความเป็นกะเทย ดังที่ปรากฏในตารางที่ 2 ข้างต้น

1.1 คำศัพท์ วลี สแลงใหม่หรือที่ดัดแปลงจากคำเดิม

ภาพยนตร์สตรีเหล็ก 6 ตัวอย่าง และหนังสือ Change: รัก...ไม่เปลี่ยน 2 ตัวอย่าง

(1) นางมีโปรเจกต์ใจ 'นางอยากมีน้องจิม'

'She wants her very own vajayjay!' (Change: รัก...ไม่เปลี่ยน: 02:17)

ความหมาย

อวัยวะเพศหญิงโดยที่คำว่า จิม ดัดแปลงมาจากคำเดิมโดยการดัดรูปวรรณยุกต์ จิตวาออก ทำให้เสียงเปลี่ยนไป ซึ่งอาจทำให้การเรียกอวัยวะส่วนนั้นฟังดูไม่หยาบคายหรือหะลึ่ง นอกจากนี้ยังฟังดูเป็นกันเองและมักใช้ร่วมกับคำว่า น้อง เหมือนกับการเรียกอวัยวะเพศชายว่า น้องชาย

วิธีการแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม

คำว่า จิม มีลักษณะกันเอง ไม่เป็นทางการ ผู้แปลภาษาปลายทางหรือภาษาอังกฤษนั้นจึงเลือกใช้คำศัพท์ที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง (translation by cultural substitution) คือคำว่า vajayjay โดยในดิกชันนารีออนไลน์ urban dictionary ได้รวบรวมความหมายของคำนี้ว่า นอกจากเป็นคำสแลงซึ่งหมายถึง อวัยวะเพศหญิง ยังเป็นคำที่ใช้เรียกอวัยวะส่วนนั้นที่ฟังดูน่ารักมากกว่า คำนี้อาจมีที่มาจาก โอปราห์ วินฟรีย์ (Oprah Winfrey) พิธีกรรายการทอล์คโชว์ The Oprah Winfrey Show ที่มีชื่อเสียง (Vajayjay, 2007)

(2) ทองหล่อ สีลม อะหละ เอกมัย แดกจ๋า ยัยซาร์มมีออกล่าทุกคืน

Every club, every night. This Chammy will be out for patrol! (Change: รัก...ไม่เปลี่ยน: 28:20)

ความหมาย

ตระเวนหาผู้ชายมาสนองความต้องการ คำ ๆ นี้จะดัดแปลงความหมายจากการใช้คำว่า ออกล่า กับสัตว์หรืออาหาร โดยจะให้ความรู้สึกดูต้น รุนแรง ไม่ลดละ แต่ในบริบทที่กะเทยใช้ ความหมายจะแคบลงโดยจะสื่อถึงการออกล่าผู้ชาย

วิธีการแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม

ในที่นี้ผู้แปลแปลโดยยึดความหมายเป็นหลัก โดยใช้กลวิธีการแปลการเลือกคำที่เกี่ยวข้อง (translation by paraphrase using related words) ดังแสดงให้เห็นข้างต้น ผู้แปลเลือกใช้วลี be out for patrol คำว่า patrol เป็นคำนามหรือคำกริยา ในที่นี้ใช้เป็นคำนาม มีความหมายว่า the act of going to different parts of a building, and area, etc. to make sure that there is no trouble or crime (Hornby & Turnbull, 2010) ซึ่งในภาษาไทยอาจใช้คำว่า ลาดตระเวนหรือตรวจตรา อย่างไรก็ตาม คำว่า patrol หรือวลี for patrol ไม่ได้แปลว่า ออกล่า แต่ในที่นี้ผู้แปลอาจหมายถึง การออกตระเวนล่าหรือหาผู้ชายเพื่อความสุข ความสนุกสนาน หรือเพื่อสนองความต้องการทางเพศเหมือนการออกล่าเหยื่อ

(3) หล่อนก็รู้อยู่ว่าอีพวกหอยสโมสรวกพวกนั้นนะ มันไม่เอากะเทยเข้าร่วมทีมด้วยหรอก ‘อย่างต๊อดนะก็มีแต่พวกเก็กซงค์ทั้งนั้นแหละ’

‘At most they’ll take fags posing as real men, that’s all.’ (สตรีฯ: 6:22)

ความหมาย

เป็นคำกริยาหรือสำนวนใหม่ แปลว่า แกล้งฝืนกริยาอาการ ทำทางการแต่งกาย ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนเป็นผู้ชายแท้ คำว่า ซงค์ หมายถึง ผู้ชาย โดยตัดมาจากคำพยางค์ที่สองใน ภูซงค์ ที่แปลว่า งู หรือ นาค ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนเพศชาย (ยุทธนา นันทวิธวิภา, 2547) ส่วนคำว่า เก็ก หมายถึง วางท่า แสดงท่า

วิธีการแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม

ผู้แปลถ่ายทอดความหมายโดยกลวิธีการใช้คำที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความหมายเชื่อมโยงกับต้นฉบับได้ แต่อาจแสดงออกมาในรูปแบบ หรือ form ที่ต่างออกไป กล่าวคือ ผู้แปลแปลคำกริยา เก็กซงค์ ว่า fags posing as real men โดยถ่ายทอดออกมาในลักษณะที่เป็นนามวลี มีคำนามหลักอยู่ที่คำว่า fags ซึ่งใช้เรียก homosexuals และ posing (pose) as real men หรือ pose as somebody หมายถึง pretend to be somebody in order to trick other people (Hornby & Turnbull, 2010) ซึ่งให้

ความหมายเหมาะสมตามเนื้อเรื่องที่ว่า พวกเกย์ซังค์หรือกะเทยแอ๊บบแมน คงจะลงให้คนอื่นเชื่อว่าตนเป็นผู้ชาย เพื่อจะทำให้เข้าร่วมทีมวอลเลย์บอลได้

(4) นี่อีมัล เราไม่ได้เตะลูกบอลมาเป็นปีแล้วนะเนี่ยะ เราไปลงแข่งให้มันหาย ซีม่าโลชั่น หะอะ

Mon! We haven't played volleyball for a year. Let's get back into practise. (สตรีช: 11:53)

ความหมาย

อาการอยากอย่างมาก (ซีม่าโลชั่น, 2545) ในบางบริบทอาจหมายถึง ความต้องการทางเพศในระดับรุนแรงเกินปกติ (ยุทธนา นันทิวิธวิภา, 2547) คำนี้มีที่มาจากผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเดียวกันว่า ซีม่าโลชั่น ซึ่งเป็นยาทาอาการโรคผิวหนัง อาทิ กลาก เกลื้อน และอาการคัน

วิธีการแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม

ผู้แปลเลือกใช้กลวิธีการละคำในต้นฉบับ (translation by omission) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะความหมายของ ซีม่าโลชั่น ที่ว่าต้องการอย่างมายนั่นจะได้ โดยที่ฉบับแปลภาษาอังกฤษยังคงถ่ายทอดความหมายของต้นฉบับ แต่อาจทำให้ขาดอรรถรสไป ทั้งนี้ผู้แปลเลือกใช้โครงสร้าง let's + v. infinitive เพื่อแสดงถึงการเชิญชวนซึ่งมีความหมายตรงกับประโยคภาษาไทย อย่างไรก็ตามฉบับแปลภาษาอังกฤษที่เลือกใช้คำว่า practise ควรเปลี่ยนเป็น practice ที่เป็นคำนามเพื่อให้ถูกตามหลักไวยากรณ์ เพราะโดยทั่วไป practise จะใช้เป็นคำกริยาในภาษาอังกฤษโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษแบบอังกฤษ (British English) แต่ภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน (American English) อาจใช้ practice ที่อยู่ในรูปคำนามเป็นคำกริยาได้ (Practise, 2015) อย่างไรก็ตาม ถ้านำคำว่า practise ไปสืบค้นในฐานคลังข้อมูล British National Corpus หรือ BNC จะพบการใช้ practise ซึ่งเป็นคำนามแต่จำนวนไม่มาก อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเสนอให้ใช้คำว่า practice ที่เป็นคำนามและใช้กันทั่วไปน่าจะถูกต้องและเหมาะสมกว่า

(5) นี่ถ้าฉันทำได้นะ ฉันจะอึ๊บทั้งตัวแบบอึ๊เปีย

If I could...I'd have a total body makeover just like Pia. (สตรีฯ: 24:10)

ความหมาย

ปรุงแต่งหรือเสริมแต่งให้ตัวเองดีขึ้นด้วยวิธีการต่าง ๆ (อึ๊บ, 2545) ความหมาย
เดิมที่ใช้เป็นสแลงของวัยรุ่น หมายถึง มีเพศสัมพันธ์

วิธีการแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม

ผู้แปลเลือกถ่ายทอดคำว่า อึ๊บ โดยใช้วลี have a makeover ซึ่งเป็นกลวิธีการ
แปลที่ใช้คำที่มีความหมายกว้าง ๆ [translation by a more general word
(superordinate)] ในที่นี้คือคำว่า makeover เป็นคำนามหมายถึง the process of
improving the appearance of a person or a place, or of changing the impression
that something gives (Hornby & Turnbull, 2010) หรือ การแปลงโฉม การเปลี่ยนแปลง
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รูปร่าง ลักษณะภายนอก อย่างไรก็ตามในบริบทภาพยนตร์ คำว่า
อึ๊บ อาจมีความหมายรวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงที่นอกเหนือไปจากรูปร่าง หน้าผม เช่น
การเสริมหน้าอก เป็นต้น ทำให้คำที่ผู้แปลเลือกถ่ายทอดหรือ makeover นั้น เป็นคำที่
ให้ความหมายกว้าง ๆ มากกว่า

(6) ฉันกลัวอึ๊จุงหลุดที่สุดเลยอะ

I am worried about Jung the most. He'll give it away for sure. (สตรีฯ:
26:22)

ความหมาย

เป็นคำกริยา หมายถึง แผลอึกเผยความลับ โดยทั่วไปอาจมีความหมายว่า ไม่ติด
หรือหมายถึง การพลั้งปากโดยไม่ตั้งใจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2553) แต่ในที่นี้จะ
หมายถึง ทำให้คนอื่นรู้ว่าตนเป็นกะเทย

วิธีการแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม

ผู้แปลถ่ายทอดคำว่า หลุด โดยใช้วลีที่ให้ความหมายกว้าง ๆ คือ give it away ซึ่งมีความหมายว่า to reveal a secret about someone or something (Give away, 2002) ซึ่งอาจหมายถึง การเปิดเผยความลับใด ๆ ที่ไม่เจาะจง แต่คำว่า หลุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทหมายถึง เผลอเผยให้คนอื่นรู้ว่าตนเป็นกะเทย ด้วยการแสดงกิริยาอาการหรือคำพูด

(7) นี่อีวิตท์ แกจะเปี่ยนจริง ๆ นะหรอ

Hey Wit, are you really going to sleep with that girl? (สตรีฯ: 29:32)

ความหมาย

มีเพศสัมพันธ์กับพวกเดียวกันเอง โดยคำว่า เปี่ยน มีที่มาจากคำว่า lesbian ซึ่งเป็นคำที่ใช้เรียกหญิงรักหญิง โดยตัดเฉพาะพยางค์ที่สอง bian ที่ออกเสียงว่า เปี่ยน มาใช้ และให้ความหมายสื่อถึงการที่ผู้หญิงกับผู้หญิงมีเพศสัมพันธ์ด้วยกันเอง เหมือนกะเทยที่มีบทบาทเป็นผู้หญิง ซึ่งควรมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย แต่กลับมามีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงซึ่งมีบทบาทเดียวกัน

วิธีการแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม

ผู้แปลเลือกถ่ายทอดความหมายของคำว่า เปี่ยน โดยใช้วลี sleep with that girl ซึ่งสื่อความหมายจากต้นฉบับได้ถูกต้อง อย่างไรก็ตามวลีที่เลือกใช้อาจมีความหมายเป็นกลาง หรือให้ความรู้สึกน้อยกว่าต้นฉบับ (translation by more neutral or less expressive words) เพราะคำว่า เปี่ยน จะแฝงความรู้สึกเป็นกันเอง ไม่เป็นทางการ หรืออาจใช้เพื่อความตลกขบขัน

(8) โถ...เราก็อุตส่าห์นั่งหนีบโຈ້ รอเทพบุตรอย่างที่เราว่าแล้วเชียวเนอะ

And I believe everything you said then, too. I've been waiting for my prince charming. (สตรีฯ: 45:52)

ความหมาย

เป็นกริยาหรือสำนวนใหม่ หมายถึง รักจนลสจนตัว (ยุทหนา นันทิวธววทา, 2547)

วิธีการแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม

ในที่นี้ผู้แปลเลือกถ่ายทอดศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม หนีบโจะ ด้วยการละซึ่งคำว่า หนีบโจะ ในสายตา ผู้แปลอาจไม่สำคัญมาก จึงเลือกที่จะละและถ่ายทอดความหมายของต้นฉบับโดยรวมแทนว่า ผู้พูดเชื่อทุกอย่างที่คู่สนทนาเคยบอกเรื่องความรักว่ารักใครก็ต้องรักจริง เลยรอปเทพบุตรหรือผู้ชายดี ๆ โดยไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์กับใคร แม้ว่าการกลวิธีการละคำในที่นี้จะทำให้ข้อมูลหรือสิ่งที่ผู้พูดทำ (หนีบโจะ) ไม่ใช่แค่เชื่อ (believe) หายไป แต่ผู้อ่านฉบับแปลยังคงเข้าใจความหมายของต้นฉบับได้อยู่

1.2 คำเรียกขานและสรรพนาม

ภาพยนตร์สตรีเหล็ก 6 ตัวอย่าง และหนังสือ Change: รัก...ไม่เปลี่ยน
2 ตัวอย่าง

(1) นาง = she (Change: รัก...ไม่เปลี่ยน: 02:16)

ความหมาย

สรรพนามบุรุษที่ 3 ใช้เรียกกะเทยและเป็นคำที่แสดงถึงความเป็นผู้หญิง (ยุทหนา นันทิวธววทา, 2547) โดยคำนี้อาจมีที่มาจาก นาง หรือ นางสาว ที่ใช้เป็นคำนำหน้าชื่อผู้หญิง

วิธีการแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม

เนื่องจากภาษาอังกฤษมีจำนวนบุรุษสรรพนามค่อนข้างจำกัด ผู้แปลจึงเลือกใช้คำว่า she ซึ่งเป็นคำที่ใช้แทนผู้หญิง แต่ในที่นี้ใช้เรียกกะเทย อย่างไรก็ตาม คำๆ นี้อาจให้ความหมายกลาง ๆ หรือน้อยกว่าต้นฉบับในแง่ความรู้สึก

(2) เนี่ยะ ถ้าโครงการทำน้องสาวของแกสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีนะ พุดเลย ชะนีน้อยชะนีใหญ่ไม่มีที่ ยืนจ้ำ

If this goes as planned, no women out there will be able to compete!
(Change: รัก...ไม่เปลี่ยน: 28:11)

ความหมาย

คำว่า ชะนี นั้น ใช้เรียก ผู้หญิง โดยมีที่มาจากชะนีซึ่งเป็นสัตว์เลื้อยลูกด้วยนม ซึ่งจะส่งเสียงร้องคล้ายคำว่า ผัว มีลักษณะคล้ายลิง บางครั้งอาจเจอแค่คำว่า นี และในตัวอย่างข้างต้น ชะนีน้อยชะนีใหญ่ หมายถึง สาววัยรุ่นและสาวรุ่นใหญ่

วิธีการแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม

ผู้แปลเลือกใช้คำกลาง ๆ women ซึ่งให้ความหมายโดยรวมว่า adult female humans (Hornby & Turnbull, 2010) แต่ดังที่เห็นจากตัวอย่าง ชะนี ใช้เรียกเด็กสาววัยรุ่นได้อย่างไรก็ตามคำว่า ชะนี อาจใช้เป็นคำคำได้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่ผู้พูดที่เป็นกะเทยใช้ เช่น เป๋อจ้งเลย พวกชะนีหลงป่าหลงผิงหลงผิดเนี่ยะ (สตรีฯ: 1:44:28) ซึ่งอาจใช้สรรพนาม you ผสมกับศัพท์วัฒนธรรมในฉบับแปลแทนได้ เพราะ ชะนีในที่นี้เป็นสรรพนามบุรุษที่ 2 ไม่ใช่สรรพนามบุรุษที่ 3 เหมือนใน no women ข้างต้น

(3) อีเจ้/ เจ้ 1. ว่าไ้จะเจ้ (มาจาก ตกลงเจ้จะเล่นวอลเลย์บอลหรือเปล่า)

Will you play? (สตรีฯ: 23:20)

2. นี่อีเจ้ เป็นแค่เพื่อนกันไม่ได้หรอ ทำไม่ต้องเป็นแฟนกันด้วยอะ

Pia, can't we just pretend to be friends? (สตรีฯ: 26:05)

ความหมาย

คำว่า เจ้ ใช้เป็นสรรพนามบุรุษที่ 1 หรือ 2 ก็ได้ แต่ในภาพยนตร์เรื่องนี้มักเป็นสรรพนามบุรุษที่ 2 ใช้เรียกกะเทย มีความหมายคล้าย ๆ พี่สาว (สุทธิพงศ์ เพิ่มพูล, 2556) คำว่า เจ้ เป็นคำในภาษาจีนซึ่งใช้เรียกพี่สาวหรือหญิงที่มีอายุมากกว่าก็ได้ ในบางครั้งกะเทยอาจเติมคำว่า อี ลงไป แต่ก็ไม่ได้สื่อความไม่สุภาพ หรือความหมายเชิงลบใด ๆ

มากนัก ในทางกลับกันการใส่ อี นั้นแสดงให้เห็นว่าผู้พูดกับผู้ฟังที่โดนเรียกว่า อีเจี มีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน

วิธีการแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม

ผู้แปลแปลคำว่า เจ้ หรือ อีเจ้ โดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลางหรือมีความรู้สึกน้อยกว่า กล่าวคือ ใช้สรรพนาม you หรือการเรียกชื่อเล่นตรง ๆ เช่น Pia (เปีย) ในภาษาอังกฤษโดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ you จะไม่มีนัยเรื่องเพศ อัตลักษณ์ หรือ ความหมายแฝงใด ๆ ซึ่งแตกต่างจากคำว่า เจ้ หรือ อีเจ้ ในต้นฉบับภาษาไทย (สุทธิพงศ์ เพิ่มพูล, 2556)

(4) ครุฑขาวใจจริง หนูก็อยากช่วยนะคะ = Deep down. I'd love to (สตรีฯ 23:26)

ความหมาย

สรรพนามบุรุษที่ 1 ซึ่งปกติจะเป็นคำที่ผู้หญิงใช้ เพื่อระบุว่าตนมีอายุหรือสถานภาพน้อยกว่า เมื่อกะเทยใช้ก็จะมีผลความหมายที่คล้ายคลึงกัน การใช้คำว่า หนู ยังแสดงถึงความสนิทสนมคุ้นเคยหรือความสุภาพ เมื่อใช้พูดกับกะเทยหรือนุคคลอื่น ๆ ที่มีอายุมากกว่า (สุทธิพงศ์ เพิ่มพูล, 2556)

วิธีการแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม

ผู้แปลแปลสรรพนาม หนู โดยใช้ I ในภาษาอังกฤษแทนผู้พูด อย่างไรก็ตามการใช้ I เป็นคำที่ให้ความหมายกลาง ๆ หรือความรู้สึกที่น้อยกว่า เพราะไม่บ่งบอกสถานภาพระหว่างผู้พูดกับคู่สนทนา

(5) กะเทย = 1. ก็เกิดมาเป็นกะเทยไงล่ะ

Being a drag queen like us (สตรีฯ: 6:13)

2. กะเทยอะนะ มันไม่มีวันแฮปปี้เอนดิ้งหรอก

I tell you one thing. There is no happy ending for gays. (สตรีฯ: 46:10)

ความหมาย

ในที่นี้ กะเทย ใช้เรียกชายที่มีอัตลักษณ์ทางเพศโน้มเอียงไปในทางเพศหญิง หลายครั้งคำว่า กะเทยอาจใช้เป็นคำด่าหรือคำที่แฝงความหมายลบถ้าเพศอื่นใช้ แต่เมื่อกะเทยนำมาใช้เรียกกะเทยรวม ๆ หรือหมายถึง การเป็นกะเทย มักไม่สื่อถึงการดูถูกเหยียดหยาม

วิธีการแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม

ผู้แปลเลือกใช้คำแปล กะเทย ว่า a drag queen หรือ gays ซึ่งตามการวิเคราะห์ของ สุทธิพงศ์ เพิ่มพูล (2556) คำเหล่านี้ รวมถึง การแปล กะเทย ว่า homo หรือ queer ไม่จัดเป็นคำศัพท์วัฒนธรรม อาจเป็นเพราะคำนี้มีความหมายตรงกันทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

(6) หล่อน = 1. อีโหม่ง ชั้นพิศวาสหล่อนมาก

Fuck up and die, Nong (สตรีฯ: 26:10)

2. หล่อนต่างหากละยะที่เฝ้าลอย

It was YOU who got carried away, not me! (สตรีฯ:

1:08:39)

ความหมาย

สรรพนามบุรุษที่ 2 ใช้พูดหรือเรียกเพื่อนกะเทย ปกติคำว่า หล่อน จะมีความหมายแง่ลบแฝง แต่การที่กะเทยนำมาใช้ มักไม่ถ่ายทอดความรู้สึกหรือน้ำเสียงดังกล่าว

วิธีการแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม

ตามปกติ การแปลคำว่า หล่อน ในฐานะที่เป็นสรรพนามบุรุษที่ 2 ผู้แปลมักแปลโดยใช้คำว่า you แต่จะมีความหมายเป็นกลางและให้ความรู้สึกน้อยกว่าคำที่ใช้ในต้นฉบับ นอกจากนี้ คำว่า you ยังไม่ถ่ายทอดความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับคู่สนทนา

(สุทธิพงศ์ เพิ่มพูล, 2556) อย่างไรก็ตาม ดังแสดงในตัวอย่างข้างต้น บางครั้งผู้แปล
ละคำว่า หล่อน ได้ ถ้ามีการเรียกชื่อผู้ฟังแล้ว เพราะคำว่า หล่อน แม้ไม่ได้แปล ก็ได้
ทำให้ฉบับแปลมีความหมายคลาดเคลื่อนจากต้นฉบับ

(7) โหน่ง: มึงกลัวนมแตกหะซีเป๊ย: **อีนี่** (สตรีฯ: 23:38)

ความหมาย

เป็นกลุ่มคำที่ใช้เรียกคู่สนทนาที่สนิทสนมโดยผู้พูดจะแฝงความหมายหยอกล้อ
แถมหมั่นไส้คู่สนทนา (ยุทธนา นันทิวิธวิภา, 2547) หรืออาจใช้เรียกบุคคลที่พูดด้วย
เมื่อรำคาญหรือไม่พอใจได้ แต่มีความหมายแฝงที่ไม่รุนแรงหรือหยาบคาย

วิธีการแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม

ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลศัพท์วัฒนธรรมโดยการละ ซึ่งการละคำว่า อีนี่
ในบทสนทนา ไม่กระทบต่อความหมายโดยรวมของบทสนทนา เพราะคู่สนทนา เป๊ย
ก็จะอธิบายเหตุผลต่อไปว่าทำไมถึงลังเลที่จะกลับมาเล่นวอลเลย์บอลอีกครั้ง บางที
อาจได้ยินว่า อีนี่นิ (สตรีฯ: 1:12:18) ได้ โดยผู้แปลใช้กลวิธีการละเช่นกัน

(8) นีเร็วซี **อี่หอย** จะแนะนำให้อู้จัก

Come on, **you queens**. I'll introduce you. (สตรีฯ: 31: 18)

ความหมาย

อี่หอย เป็นคำใช้เรียกกะเทยคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ ในที่นี้ใช้เป็นคำ
เรียกขาน และไม่มี ความหมายในแง่ลบ โดยที่คำว่า หอย หมายถึง อวัยวะเพศหญิง
ซึ่งมีที่มาจากการเปรียบเปรยในภาษาไทย

วิธีการแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม

ผู้แปลเลือกใช้คำศัพท์วัฒนธรรมที่มีในภาษาอังกฤษมาใช้ เพื่อให้ผู้ฟังที่
อาจเป็นชาวต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวตะวันตกเข้าใจ คือ คำว่า you queens
ซึ่ง ดิกชันนารีออนไลน์ urban dictionary ได้แสดง ความหมายไว้ประการหนึ่งว่า queens

ใช้เรียก a flamboyant homosexual, usually male, always fabulous (Queen, 2003) ซึ่งก็มีความหมายสื่อได้ใกล้เคียงกับ กะเทย ในภาษาไทย ในที่นี้ทำให้ queen มีความหมายพหูพจน์ เป็น queens เพราะในบริบทใช้เรียกกะเทยมากกว่า 1 คน

1.3 คำหยาบหรือคำต้องห้าม

ภาพยนตร์สตรีเหล็ก 3 ตัวอย่าง

(1) อีหอย = bastard! (สตรีฯ: 16:31)

(2) อีฝอยขัดตุต = son-of-a-bitch! (สตรีฯ: 16:32)

ความหมาย

เป็นคำมรสุวาท ใช้เพื่อแสดงความไม่พอใจ ต่อว่าการกระทำที่รุนแรง หยาบคาย ในที่นี้อาจกล่าวได้ว่าเหมือนคำด่าทั่วไป แต่อาจฟังดูไม่รุนแรงหรือก้าวร้าว เหมือนคำด่าอื่น ๆ ในภาษาไทย นอกจากนี้ อีหอย และ อีฝอยขัดตุต ยังเป็นคำด่าที่ใช้คำที่สื่อถึงอวัยวะต่าง ๆ เช่น ตุต หรืออวัยวะเพศหญิง (หอย)

วิธีการแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม

ผู้แปลเลือกถ่ายทอดคำมรสุวาททั้ง 2 คำโดยกลวิธีการใช้ศัพท์วัฒนธรรมที่ใช้โดยทั่วไปในภาษาอังกฤษ คำที่เลือกใช้คือ bastard! และ son-of-a-bitch! ซึ่งเป็นคำด่าหรือคำหยาบที่ใช้กันทั่วไปในภาษาอังกฤษ ซึ่งอาจทำให้ผู้ชมฉบับแปลเข้าใจต้นฉบับง่ายขึ้น

(3) อีเปรต = Fuck you, sweetheart (สตรีฯ: 25:32)

ความหมาย

เป็นคำมรสุวาท เช่นเดียวกับ 2 คำก่อนหน้านี้ ใช้เมื่อรู้สึกไม่พอใจกับสิ่งที่คู่สนทนาพูด อย่างไรก็ตาม เหมือนกับ อีหอย และ อีฝอยขัดตุต คำว่า อีเปรต ก็ฟังดูไม่รุนแรงเช่นกัน

วิธีการแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม

ผู้แปลใช้ศัพท์วัฒนธรรมในการแปล คือ fuck you มาใช้ ซึ่งเป็นคำด่าที่แรง และหยาบคายของชาวตะวันตก แต่เมื่อศึกษาบริบทหรือความหมายของ อีเปรต แล้ว ผู้แปลได้เพิ่มคำว่า sweetheart ลงไป เพื่อให้ความหมายเบาลง ซึ่งยังคงแสดงถึงความไม่พอใจ แต่เป็นระดับที่ไม่รุนแรง

1.4 คำ วลี หรือประโยคคล้องจอง

ภาพยนตร์สตรีเหล็ก 2 ตัวอย่าง

- (1) จุง: เกิดเป็นอะไรไม่ทุกข์ขมตรมไหม้เท่าเกิดเป็นม้าอีกแล้วนะเนี่ยะ
มด: มีขีเยะ ก็เกิดมาเป็นกะเทยไงล่ะ

จุง: ‘อ้าย ออกจะเร็ดหุทูนวันขนาดนี้’

‘What! What’s so bad about being two sexes in one, honey?’

(สตรีฯ: 6:16) ความหมาย

เร็ดหุทูนวัน ใช้เพื่อบอกว่ากะเทยนั้นดีเลิศ เพราะกะเทยเป็นได้ทั้งชายและหญิงในคน ๆ เดียว

วิธีการแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม

ผู้แปลถ่ายทอดความหมายโดยใช้คำที่เกี่ยวข้องมาช่วยแปลวลีคล้องจองเร็ดหุทูนวัน กล่าวคือ เร็ดหุทูนวัน น่าจะเป็นคำคุณศัพท์ถ้ายึดหน้าที่ของคำว่า เร็ด เป็นสำคัญ แต่ผู้แปลใช้นามวลี two sexes in one ที่อาจแปลได้ว่า 2 เพศใน 1 เดียว กลวิธีที่ใช้โครงสร้างทางภาษาที่ต่างกันมาช่วยแปล ก็เข้าข่ายการแปลโดยใช้คำที่เกี่ยวข้องของ Baker (2011) วิธีนี้ยังตรงกับกลวิธีการแปลที่ชื่อว่า transposition ซึ่งพูดถึงการเปลี่ยนประเภททางไวยากรณ์ในการแปล (Pym, 2010) ในที่นี้เป็น การแปลคำคุณศัพท์เป็นนามวลี หรือแปลคำว่า เก็กขงค้กอนหนำนี่ซึ่งเป็นกริยาวลีเป็นนามวลีก็ใช่เช่นกัน

(2) กีบเก๋ยูเรก้าคะ

Fabulously trendy! (สตริช: 46:36)

ความหมาย

ยุทธนา นันทิวัธวิภา (2547: 245) เสนอว่า กีบเก๋ยูเรก้า หมายถึง เก๋ไก๋ไม่ธรรมดา และยังเป็นคำที่บ่งบอกว่าสิ่งนี้สิ่งนั้นดีเลิศประเสริฐศรี (กีบเก๋ยูเรก้า, 2554)

วิธีการแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม

ผู้แปลเลือกถ่ายทอดคำว่า กีบเก๋ยูเรก้า โดยใช้คำที่ให้ความรู้สึกน้อยกว่า กล่าวคือ เลือกใช้ trendy ซึ่งหมายถึง very fashionable (Hornby & Turnbull, 2010) หรือทันสมัยมาก เก๋มาก และขยายด้วย adverb คือ fabulously แปลว่า อย่างมาก อย่างไรก็ตามเป็นเรื่องยากที่จะวัดความรู้สึกของคำในภาษาแปลและภาษาต้นฉบับว่าน้อยกว่าอย่างไร แต่อาจกล่าวได้ว่าคำในภาษาแปลมีลักษณะทั่วไป แต่คำในภาษาต้นฉบับมีเอกลักษณ์บ่งบอกความเป็นกะเทยมากกว่า

1.5 คำบ่งบอกความเป็นกะเทย

ภาพยนตร์สตรีเหล็ก 2 ตัวอย่าง

(1) มีชียะ ก็เกิดมาเป็นกะเทยไงล่ะ (สตริช: 6:13)

(2) สวยด้วยแพพยยะ (สตริช: 23:12)

ความหมาย

เป็นคำลงท้ายที่อาจดัดแปลงมาจาก ค่ะ คะ หรือ จ๊ะ เป็นต้น แสดงถึงความไม่พอใจเล็กน้อยกับสิ่งที่คู่สนทนาพูด (สุทธิพงศ์ เพิ่มพูล, 2556) ทั้ง 2 คำนี้แต่เดิมจะสื่อถึงความไม่สุภาพ แต่ถ้ากะเทยใช้จะแฝงความรู้สึกสนทสนม โดยความหมายอาจเปลี่ยนไปตามน้ำเสียงหรือการเน้นคำ (ยุทธนา นันทิวัธวิภา, 2547) **วิธีการแปลคำศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม**

ผู้แปลเลือกที่จะละคำบางคำบอกความเป็นกะเทย เพราะในภาษาอังกฤษ อาจไม่มีคำลักษณะนี้ใช้ โดยอย่างไรก็ตาม การละคำ ยะ และ ยะ นี้ไม่ทำให้ความหมายหลักหรือความหมายโดยรวมของต้นฉบับภาษาไทยหายไป (สุทธิพงษ์ เพิ่มพูล, 2556)

บทอภิปราย

บทพูดกระเทยที่รวบรวมและแนวทางการแปลนำมาอภิปรายได้ใน 3 แง่มุม กล่าวคือ ลักษณะ เนื้อหา และการเลือกถ่ายทอดต้นฉบับภาษาไทยเป็นฉบับแปลภาษาอังกฤษ

ในด้านลักษณะของบทพูดกระเทยที่พบ อาจกล่าวได้ว่า นอกจากกะเทยจะสร้างคำขึ้นใหม่ ซึ่งอาจไม่คุ้นหูคนทั่วไป เช่น เก็กซังค์ หินบิ๊จะ กะเทยยังใช้คำที่มีอยู่เพื่อสื่อความหมายใหม่ โดยอาจดัดแปลงเสียง เช่น น้องจิม มาจากการเรียกอวัยวะเพศหญิงว่า จิม หรืออาจมีการตัดคำ โดยเอาเฉพาะบางพยางค์มาใช้ เช่น เบี่ยน มาจาก เลสเบี่ยน หรือใช้คำทั่วไปแต่สื่อความหมายใหม่ ที่ยังคงสอดคล้องกับความหมายเดิม เช่น ซีม่าโลชั่น หลุด และออกล่า อย่างไรก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำที่กะเทยใช้เรียกขาน อาจมีความแพร่หลายและเป็นที่รู้จักหรือใช้ในสังคมมากขึ้น ซึ่งอาจทำให้คำที่กะเทยใช้บ่อย ๆ นั้นพบเห็นได้ในการพูดของชายจริง หญิงแท้ เช่น คำว่า ชะนี หนู กะเทย หล่อน เป็นต้น แต่เมื่อคำเหล่านี้อยู่ในบทสนทนาของกะเทย จะมีความหมายหรือการใช้งานที่ต่างออกไป เช่น กะเทยใช้คำว่า กะเทย เรียกกะเทยด้วยกัน โดยไม่มีนัยของการดูถูกเหยียดหยาม เป็นต้น

กะเทยยังคิดคำผรุสวาทที่ไม่เหมือนใครมาใช้ เช่น อีหอย อีฝอยขัดตุต และ อีเปรต ซึ่งอาจฟังแล้วมีความรุนแรงน้อยกว่าคำด่าและคำหยาบคายที่ใช้ทั่วไป สิ่งที่น่าสนใจและอาจเป็นที่ขบคิดพิจารณาสำหรับบทพูดกระเทยที่พบคือ คำวลี หรือประโยค คล้องจอง ที่กล่าวเช่นนี้เพราะอันที่จริงแล้ว การใช้วลีคล้องจองมีสัมผัสที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่อง “สตรีเหล็ก ภาค 1” อาจมีมากกว่า 2 คำที่นำมาศึกษา กล่าวคือ ยังปรากฏตัวอย่างวลีคล้องจองอื่น ๆ เช่น ทุกข์ขมตรมไหม้ หน้าผูฟ้งเป็นขนมบั้ง ตากแดด สูดเดชประเทศราช หรือออกอีแป้นแล่นลึก เข้าตึกแขก ซึ่งตัวอย่างเหล่านี้ อาจไม่จัดเป็นบทพูดเฉพาะของกะเทย เพราะมีลักษณะการสัมผัสทั่วไปที่พบได้ในชาย

และหญิง (สุทธิพงศ์ เพิ่มพูล, 2556) ถ้าเทียบกับตัวอย่างที่เลือกมาศึกษา เช่น เริดหรู พูตินวัน และ กิบเกยูเรก้า จะเห็นถึงความแตกต่างชัดเจน โดยเฉพาะคำที่เลือกใช้ได้แก่ เริด และ ยูเรก้า ซึ่งอาจบ่งบอกลักษณะความเป็นกะเทยได้

ในด้านเนื้อหาของบทพูดกะเทย ผู้วิจัยพบว่า คำและวลีที่ปรากฏนั้น อาจไม่มีความหลากหลายเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานของ สุทธิพงศ์ เพิ่มพูล (2556) กล่าวคือ คำ วลี และสำนวนที่กะเทยใช้มักมีเนื้อหาหรือการอ้างอิงถึงเรื่องเพศหรืออวัยวะเพศ เช่น น้องจิม เบียน อีหอย รวมถึงอัตลักษณ์การเป็นกะเทย เช่น หลุด เก๊กซงค์ เป็นต้น นอกจากนี้ คำเรียกขานที่กะเทยใช้นั้นยังมีลักษณะบ่งบอกความเป็นผู้หญิง เช่น เจ้อเจ้หนู หล่อน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้เก็บข้อมูลจากภาพยนตร์ 1 เรื่อง และหนังสืออีก 1 เรื่อง ตัวอย่างที่พบอาจไม่มากพอที่จะชี้ให้เห็นตัวอย่างด้านเนื้อหาที่มีลักษณะโดดเด่นได้

ด้านการแปล ผู้แปลเลือกถ่ายทอดความหมายมากกว่าการแปลตรงตัว ซึ่งทำให้ผู้รับชมภาษาแปลเข้าใจง่ายขึ้น นอกจากนี้ยังรักษาลีลาของต้นฉบับทำให้ภาษามีสีสัน (สุพรรณิ ปินมณี, 2555) ได้อย่างน่าสนใจ กล่าวคือ ผู้แปลเลือกใช้คำที่มีระดับภาษาใกล้เคียงกับต้นฉบับที่มีลักษณะเป็นการสนทนา เช่น แปล น้องจิม ว่า vajayjay ซึ่งเป็นคำที่ไม่เป็นทางการและนิยมใช้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายการโทรทัศน์ (Ronnie, 2012) โดยภาพรวมของการแปล ผู้แปลถ่ายทอดต้นฉบับโดยใช้ภาษาที่ค่อนข้างเข้าใจง่าย และไม่ค่อยพบคำศัพท์ระดับทางการหรือศัพท์ยากในฉบับแปล

สำหรับกลวิธีการแปลบทพูดกะเทยที่มีลักษณะเฉพาะวัฒนธรรมหรือเฉพาะกลุ่มนั้น ดวงตา สุกุล (2531) แนะนำว่า การศึกษาวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับจะทำให้บทแปลเป็นที่เข้าใจมากขึ้น ศุภกาญจน์ ผาทอง (2549) กล่าวเพิ่มเติมว่า ผู้แปลต้องศึกษาความหมายของศัพท์เฉพาะวัฒนธรรมจากแหล่งต่าง ๆ เช่น พจนานุกรมหรือเว็บไซต์ ให้ถี่ถ้วนก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งศัพท์ที่อาจไม่มีคำที่ใช้ตรงกันในภาษาปลายทาง ดังที่แสดงตัวอย่างและอธิบายไว้ อาจกล่าวได้ว่า ผู้แปลภาพยนตร์เรื่อง “สตรีเหล็ก ภาค 1” และ หนังสือรักจริง ปิ้งแก๊ “Change: รัก...ไม่เปลี่ยน” ได้ศึกษาความหมายและบทพูดกะเทยต่าง ๆ มาก่อน ทำให้ถ่ายทอดเป็นฉบับแปลภาษาอังกฤษที่สื่อความหมาย อีกทั้งยังใช้กลวิธีการแปลศัพท์เฉพาะวัฒนธรรมที่เบเกอรส์เสนอได้ค่อนข้างหลากหลาย ดังนี้

ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลโดยใช้คำที่ให้ความหมายในแง่ความรู้สึกน้อยกว่ามากที่สุด (6 ตัวอย่าง) อาจเป็นเพราะต้นฉบับปรากฏการใช้คำเรียกขานจำนวนมาก รองลงมาคือการใช้ศัพท์วัฒนธรรม (5 ตัวอย่าง) และการละคำ (5 ตัวอย่าง) ในที่นี้ ผู้แปลนิยมใช้กลวิธีการแปลโดยการเลือกคำที่ให้ความหมายเป็นกลางหรือความรู้สึกน้อยกว่าต้นฉบับ โดยเฉพาะกับบุรุษสรรพนามหรือคำเรียกขานซึ่งในภาษาอังกฤษอาจมีน้อย หรืออาจไม่มีคำที่ใช้เทียบเคียงกับต้นฉบับภาษาไทยได้ ในขณะที่ภาษาไทยมีตัวอย่างการใช้คำประเภทนี้มาก การใช้ศัพท์วัฒนธรรมโดยเฉพาะกับคำผรุสวาทจะทำให้ผู้อ่านหรือผู้ชมบทแปลเข้าใจต้นฉบับมากยิ่งขึ้น หรืออาจกล่าวได้ว่า ผู้แปลไม่ใช้คำที่ผ่านการแปลแบบตรงตัวตามภาษาต้นฉบับ อาทิ ไม่แปลคำ คำว่า อีเปรต หรือ อีหอย โดยใช้คำที่หมายถึง เปรต (hungry ghost) หรือ หอย (shell; pussy) ในภาษาไทย แต่ใช้คำคำทั่วไปที่ใช้กันในภาษาอังกฤษ เช่น bastard! หรือ son-of-a-bitch! ซึ่งทำให้ผู้รับชมภาษาแปลได้อารมณ์มากขึ้นหรือได้ความรู้สึกเท่า ๆ กับผู้ชมภาษาต้นฉบับ (Baker, 2011) การที่ผู้แปลถ่ายทอดความหมายโดยใช้ศัพท์วัฒนธรรมนั้น อาจเป็นเพราะรายละเอียดของคำที่ใช้สื่อความหมายในแต่ละภาษา มีความแตกต่างกัน ไม่อาจเทียบเคียงได้ตลอด

นอกจากนี้ ผู้แปลยังนิยมใช้วิธีการละคำ โดยเฉพาะคำบ่งบอกเพศกะเทย (ยะ ยะ) ที่ไม่ปรากฏใช้ในภาษาอังกฤษ หรือสแลง (หนีบจี๋เซ่ ซีม่าโลชั่น) รวมถึงคำเรียกขานบางคำ เช่น อีนี่ ซึ่งผู้แปลละคำเหล่านี้ได้ トラบโดที่ไม่กระทบต่อความหมายที่ต้นฉบับต้องการถ่ายทอด เหมือนที่กล่าวไปแล้วว่า ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะผู้แปลเน้นการถ่ายทอดความหมายมากกว่า

อีกสองวิธีที่เหลือที่ผู้แปลใช้ คือการใช้คำที่เกี่ยวข้อง และการใช้คำความหมายกว้าง ๆ อย่างละ 3 ตัวอย่าง โดยกลวิธีแรกมีประโยชน์โดยเฉพาะการแปลศัพท์สแลงใหม่ ๆ หรือประโยคคล้องจอง เช่น แปล ออกล่ำ ว่า out for patrol หรือ แปล เริดหูทวนวัน ที่เป็นคุณศัพท์ในรูปนามวลี two sexes in one การที่ผู้แปลเลือกใช้คำที่เกี่ยวข้องหรือใช้โครงสร้างอื่นถ่ายทอดความหมายต้นฉบับที่มีความเฉพาะวัฒนธรรมหรือเฉพาะกลุ่มได้นั้น ทำให้การแปลเป็นไปโดยง่าย สำหรับกลวิธีที่สองอาจนำมาใช้แปลศัพท์เฉพาะในวงการกะเทย เช่น แปลคำว่า อีบ ที่อาจมีความหมายในแบบ

ของกะเทยว่า have a makeover ซึ่งอาจสื่อแค่ภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงตัวเองให้ดีขึ้น เช่น การแต่งหน้า ทำผม หรือแต่งตัว อย่างไรก็ตาม แม้จะเลือกใช้คำหรือวลีที่มีความหมายกว้าง ๆ แต่ผู้ชมภาษาแปลยังคงเข้าใจความหมายของต้นฉบับได้อยู่

อย่างไรก็ตามการใช้วลีการแปลศัพท์เฉพาะที่เน้นการถ่ายทอดความหมาย อาจทำให้orroรส ลีลาของบทพูดกะเทยหายไป ซึ่งการชดเชยของผู้แปลที่ปรากฏ อาจเป็นการใช้คำไม่เป็นทางการหรือคำสแลงมาใช้ เช่น vajayjay, you queens, fuck you เข้ามาช่วย อย่างไรก็ตามจำนวนยังไม่มากนัก การแปลบทพูดกะเทยที่พบจึงยังเป็นการแปลเพื่อถ่ายทอดความหมายเป็นส่วนใหญ่

บทสรุป

จากผลวิจัยพบว่าบทพูดกะเทยที่พบในภาพยนตร์และหนังสือที่ศึกษา มักเป็นคำที่คิดขึ้นใหม่ รวมถึงการใช้คำทั่วไป แต่สื่อความหมายเพิ่มหรือเจาะจงมากขึ้น นอกจากนี้ยังปรากฏคำเรียกขานจำนวนมาก คำสุภาพที่อาจฟังดูไม่รุนแรงเท่าคำทั่วไป รวมถึงวลีคล้องจองที่มีความสไต สร้างสรรค์ รวมถึงคำบ่งบอกความเป็นกะเทย อย่างไรก็ตามผู้วิจัยไม่พบการใช้คำกำกวมในเรื่องที่ศึกษา

ในด้านการแปล ผู้แปลยึดการถ่ายทอดความหมายโดยภาพรวมของต้นฉบับ ในขณะเดียวกันก็พยายามรักษาลีลาของต้นฉบับไว้ รวมถึงเลือกใช้วลีการแปลศัพท์เฉพาะวัฒนธรรมหรือเฉพาะกลุ่มของกะเทยที่ค่อนข้างหลากหลาย เช่น การใช้ศัพท์วัฒนธรรมในภาษาอังกฤษ การละคำ การใช้คำที่เกี่ยวข้อง การใช้คำกว้าง ๆ ตามลำดับ อย่างไรก็ตามไม่ปรากฏการใช้คำยืม การใช้คำที่ไม่เกี่ยวข้อง และการยกตัวอย่างประกอบจากภาพยนตร์และหนังสือที่ศึกษา

อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้ยังมีข้อจำกัด กล่าวคือ ผู้วิจัยไม่สามารถหาลายละเอียดหรือข้อมูลอ้างอิงผู้แปลฉบับแปลภาษาอังกฤษได้ ทำให้ไม่ทราบว่าผู้แปลเป็นนักแปลระดับใด นอกจากนี้ข้อมูลตัวอย่างคำและสำนวนของกะเทยที่ได้ยังมีจำนวนน้อย

แม้ลักษณะบทพูดกะเทยที่พบในภาพยนตร์และหนังสือที่เลือกนั้นจะมีจำนวนไม่มาก แต่ใช้เป็นตัวอย่างในการศึกษาแนวทางและการวิเคราะห์กลวิธีการแปล

คำ วลี และสำนวนกระเทยที่มีความหลากหลายตั้งแต่อดีต-ปัจจุบันได้ เพราะศัพท์กระเทยยังมีแนวโน้มที่จะมีคำใหม่ ๆ เกิดขึ้นในอนาคต จึงเป็นเรื่องท้าทายสำหรับนักแปลมืออาชีพและนักแปลมือใหม่ที่จะศึกษาหาวิธีการแปลต่าง ๆ เพื่อรับมือกับการแปลคำพูดกระเทยต่าง ๆ ให้ได้ฉะฉาน แต่ในขณะเดียวกันยังคงรักษาความหมายของต้นฉบับเพื่อช่วยให้ผู้ชมบทบรรยายฉบับแปลเข้าใจสารที่ตัวละครกระเทยกำลังสื่อ

สำหรับผู้สนใจศึกษาการแปลบทพูดกระเทย อาจทำได้โดยการเลือกภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องกับกระเทยเรื่องอื่น ๆ เพื่อจะได้ข้อมูลด้านคำศัพท์ วลี สำนวนที่หลากหลายขึ้น โดยอาจใช้แนวทางการศึกษาการแปลศัพท์วัฒนธรรมหรือศัพท์เฉพาะกลุ่มแบบเดียวกันในการวิเคราะห์ฉบับแปลภาษาอังกฤษ ทั้งนี้การเก็บรวบรวมข้อมูลบทพูดกระเทย และการศึกษาฉบับแปลอื่น ๆ เพิ่มเติม จะช่วยให้ผู้แปลบทบรรยายภาพยนตร์หรืองานประเภทอื่นที่ปรากฏใช้คำศัพท์ วลี และสำนวนกระเทยเป็นไปโดยง่ายและถูกต้องมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กฤตยา อาชวนิจกุล. (2554) 'เพศวิถีที่กำลังเปลี่ยนไปในสังคมไทย' ใน **จุดเปลี่ยนประชากร จุดเปลี่ยนสังคมไทย**. สุรีย์พร พันพึ้ง และมาลี สันภูวรรณ (บรรณาธิการ): 43-66. นครปฐม: สำนักพิมพ์ ประชากรและสังคม.
- กัมปนาท ตันสกลบุตรกุล. (2554) **รักร่วม(สุข)เพศ (ชายรักชาย)**. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2558, จาก http://sex.sanook.com/sex/technique/tech_27851.php, 2554.
- ก๊อบเก๋ยูเรก้า. (2554). **สับ-สะ-แลง ของ กะ-เทย**. สืบค้นเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2558, จาก <http://www.oknation.net/blog/soda/2011/03/23/entry-1>, 2554.
- ชีมาโลชั่น. (2545). **มา update ศัพท์กะเทยกันเถอะ**. สืบค้นเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2558, จาก <http://thaimisc.pukpik.com/freewebboard/php/vreply.php?user=kookasemkit&topic=879>
- ดวงตา สุพล. (2531) **ทฤษฎีและกลวิธีการแปล**. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- เดือนจิตต์ จิตต์อารี. (2548). **แปลให้เป็นแล้วเก้ง**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- นฤพล ดั่งวิเศษ. (2556). **เพศ หลากเจดสี: พหุวัฒนธรรมทางเพศในสังคมไทย: Cultural Pluralism and Sex/Gender Diversity in Thailand**. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)
- พิมพ์พันธ์ เวสสะโกศล. (2558). **การแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ยุทธนา นันทิวัชรวิภา. (2547). **ภาษาเกย์: การศึกษาวิเคราะห์**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, คณะมนุษยศาสตร์, สาขาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2553). **พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน, หน้า 164.

- สุทธิพงศ์ เพิ่มพูล. (2556). การแปลบทบรรยายใต้ภาพยนตร์ (subtitles) ภาพยนตร์เกย์จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษาภาพยนตร์เรื่อง ‘ปล้นนะยะ (ภาค 1)’ และ ‘ว้ายบี้ม เชียร์กระหึ่มโลก. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์เพื่อการสื่อสาร คณะศิลปศาสตรมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพรรณิ ปันมณี. (2555). แปลได้ แปลดี. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภกาญจน์ ผาทอง. (2549). การแปลอังกฤษเป็นไทย. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อ๊อบ. (2545). มา update ศัพท์กระเทยกันเถอะ. สืบค้นเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2558, จาก <http://thaimisc.pukpik.com/freewebboard/php/vreply.php?user=koo-kasemkit&topic=879>
- Baker, M. (2011). In other words: A coursebook on translation (2nd ed.). London: Routledge.
- Brummelhuis, H. T. (1999). Transformations of transgender: The case of the Thai kathoey. In P. A. Jackson & G. Sullivan (Eds.), Lady boys, tom boys, rent boys: Male and female homosexualities in contemporary Thailand. (pp. 117-136). Chiang Mai: Silkworm Books.
- Give away. (n.d.). In The free dictionary. Retrieved March 7, 2015 from <http://idioms.thefreedictionary.com/give+away>
- Hornby, A. S., & Turnbull, J. (2010). Oxford advanced learner's dictionary of current English: International students' edition.
- Khongbumpen, C. (2008). Strategies employed in translation from Thai into English: A case study of an article Focus Bangkok. Master's thesis, Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand.

- Mungchomklang, O. (2009). Strategies used in translating abstracts of theses and Master's projects. Master's thesis, Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand.
- Practise. (2015). In Cambridge dictionaries online. Retrieved March 7, 2015 from <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/practise>
- Pym, A. (2010). Exploring translation theories. London: Routledge.
- Queen. (2003). In Urban dictionary. Retrieved March 7, 2015 from <http://www.urbandictionary.com/define.php?term=Queen>
- Ronnie. (2012, July 27). Rude slang for body parts - COCK, PUSSY, ASS, BALLS :D [Video file]. Retrieved March 9, 2015 from https://www.youtube.com/watch?v=SQWF2-rjx_I
- Saewong, J. (2004). An analysis of translation strategies used in the short story: *The Song of the Leaves*. Master's Project, Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand.
- Vajayjay (2007). In Urban dictionary. Retrieved March 7, 2015 from <http://www.urbandictionary.com/define.php?term=Vajayjay>
- Winter, S. (2006). Language and identity in transgender: Gender wars, anatomania, and the Thai kathoey. In *Everyday struggles in language, culture, and education: Problematizing identity* (pp. 119-135). Mahwah, NT: Lawrence Erlbaum.
- Winter, S., & Udomsak, N. (2002). Male, female and transgender: Stereotypes and self in Thailand. *IJT*. 6(1).